

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 540

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 29 iunie 2018

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

- Decizia nr. 70 din 22 februarie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2), raportate la art. 9 și art. 10 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative 2–5
- Decizia nr. 97 din 1 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ și ale art. 273 alin. (1) din Codul penal 6–10
- Decizia nr. 108 din 8 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 4, 6, 16, 17 și pct. 19–23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004..... 11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 70

din 22 februarie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2), raportate la art. 9 și art. 10 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2), raportate la art. 9 și 10 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Ștefan Urlea, Lucia Șerban, Gheorghe Bodor, Elena Simion, Ion Bodor și Nelu Bodor în Dosarul nr. 15.738/4/2015 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.880D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 18 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 15.738/4/2015, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2) raportate**

la art. 9 și 10 din Legea nr. 164/2014. Excepția a fost invocată de Ștefan Urlea, Lucia Șerban, Gheorghe Bodor, Elena Simion, Ion Bodor și Nelu Bodor în cadrul soluționării apelului declarat împotriva unei Sentinței civile nr. 8.134 din 18 iunie 2015, prin care Judecătoria Sectorului 4 București a admis contestația la executare formulată de A.N.R.P. și a anulat executarea silită încuviințată în baza titlului executoriu — Hotărârea nr. 4.553 din 14 iunie 2013, emisă de Comisia Municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin că aplicarea în litigiile pendinte a unor norme de lege noi, care sunt de natură să conducă la respingerea ca inadmisibilă a acțiunii, fără să se mai examineze fondul cauzei, sau la o soluție diferită de cea previzibilă la introducerea acțiunii, contravine principiului neretroactivității legii civile, dreptului de acces liber la justiție și dreptului la un proces echitabil. Cu alte cuvinte, intervenția statului într-un litigiu în care el însuși este implicat ca parte, prin emiterea de noi reglementări, aplicabile cauzei și care îi sunt favorabile, încalcă principiul egalității de arme, în detrimentul părții adverse.

6. De asemenea, autorii excepției consideră că este încălcat și principiul egalității armelor în fața legii și a autorităților publice, întrucât este instituită o diferență de tratament între persoanele care au făcut aceleași demersuri în fața organelor abilitate, însă situația acestora diferă în prezent, din cauza faptului că autoritățile administrative nu le-au soluționat cererile în același timp, motiv pentru care stabilirea întinderii despăgubirilor convenite se face potrivit unor reguli diferite și dezavantajoase.

7. Totodată, autorii susțin că dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 încalcă și independența justiției, dacă se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor, „fiind golite de conținut deciziile prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus rejudecarea deciziilor care conțin prevederi privind interpretarea și aplicarea legii”.

8. În final, autorii excepției susțin că situația din speță este similară cu cea creată prin dispozițiile art. 4 teza a doua și art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, asupra căroră Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, constatând că acestea sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii.

9. **Tribunalul București — Secția a V-a civilă** și-a exprimat opinia, în sensul că excepția de neconstituționalitate este

neîntemeiată, deoarece prevederile de lege criticate se aplică celor prevăzuți de ipoteza normei, după intrarea acesteia în vigoare, având domeniul lor propriu de aplicare, iar aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, prevederile legale criticate nu încalcă art. 15 din Constituție, deoarece se aplică numai pentru viitor. De asemenea, acestea nu aduc atingere art. 16 din Constituție, deoarece încălcarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică un tratament diferențiat unor situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă. Or, dispozițiile de lege criticate nu instituie un tratament discriminatoriu, norma fiind aplicabilă tuturor destinatarilor săi, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 164/2014. În acest sens, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 986 din 30 septembrie 2008. Problema de drept a plății eșalonate a mai fost supusă controlului de constituționalitate, în raport cu critici similare, Curtea constatând constituționalitatea acesteia, prin deciziile nr. 24 din 17 ianuarie 2012, nr. 188 și nr. 190 din 2 martie 2010, nr. 712 din 25 mai 2010 și nr. 1.534 și nr. 1.535 din 28 noiembrie 2011. Curtea a reținut, în esență, că adoptarea unor măsuri de eșalonare contribuie la rezolvarea unei situații extraordinare, prin reglementarea unor măsuri cu caracter temporar. Măsurile instituite urmăresc un scop legitim — asigurarea stabilității economice a țării — și păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere — plata eșalonată a despăgubirilor în cauză. De asemenea, invocă cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin Hotărârea din 12 octombrie 2010, pronunțată în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, paragraful 235.

12. **Avocatul Poporului** arată că își menține punctul de vedere, astfel cum a fost reținut în Decizia Curții Constituționale nr. 120 din 3 martie 2016, în sensul constituționalității dispozițiilor de lege criticate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar de A.N.R.P., concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 3 alin. (2), raportate la art. 9 și 10 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului

bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014, având următorul conținut:

— Art. 3 alin. (2): *„Dispozițiile prezentei legi referitoare la plata despăgubirilor se aplică cererilor soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care nu s-a efectuat plata, cererilor nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare.”;*

— Art. 9: *„Actul administrativ prin care se stabilește dreptul la despăgubiri și cuantumul acestora este, după caz:*

a) *hotărârea comisiei județene, respectiv a municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, emisă înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi;*

b) *ordinul emis de șeful Cancelariei Primului-ministru în temeiul Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv decizia de plată emisă de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în temeiul Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi;*

c) *decizia de validare, emisă de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților după intrarea în vigoare a prezentei legi, cu privire la hotărâri emise în temeiul Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de comisiile județene, respectiv a municipiului București, înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi;*

d) *decizia de validare, emisă de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, cu privire la hotărârile emise în temeiul Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare, de comisiile județene, respectiv a municipiului București, după intrarea în vigoare a prezentei legi.”;*

— Art. 10: *„(1) Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.*

(2) Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. c) și d) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu anul următor emiterii deciziilor de validare.

(3) Plata sumelor de bani stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile sau, în cazul proceselor începute după data de 15 februarie 2013, rămase definitive, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se efectuează în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.

(4) Sumele neplătite, aferente hotărârilor judecătorești prevăzute la alin. (3) și actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b), se actualizează cu indicele de creștere a prețurilor de consum pentru perioada de la momentul rămânerii irevocabile/definitive, respectiv al emiterii acestora, până la data

intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi. Actualizarea sumei se face prin decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Sumele aferente actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. c) se actualizează prin decizia de validare cu indicele de creștere a prețurilor de consum, pentru perioada de la momentul emiterii hotărârilor până la data intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi.

(6) Pentru fiecare tranșă anuală, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite un titlu de plată. Titlul de plată, în original, se comunică, în cel mult 5 zile de la emiterie, Ministerului Finanțelor Publice și persoanelor îndreptățite.

(7) Cuantumul unei tranșe anuale nu poate fi mai mic de 20.000 lei. În cazul în care suma ce trebuie plătită este mai mică decât 20.000 lei, aceasta va fi achitată integral, într-o singură tranșă.”

16. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în fața legii, art. 21 privind accesul liber la justiție, și art. 124 privind înfăptuirea justiției.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, la data sesizării Curții Constituționale, autorii excepției obținuseră Hotărârea nr. 4.553 din 14 iunie 2013, emisă de Comisia Municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 164/2014, pentru care nu s-a emis decizie de validare/invalidare de către A.N.R.P. Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 164/2014, „Hotărârile emise de comisiile județene în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și pentru care nu s-a emis decizie de validare/invalidare, se validează/invalidază în termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.” Autorii excepției au demarat procedura executării silite, în baza titlului executoriu, formându-se un dosar de executare, iar, în cadrul soluționării contestației la executare formulate de A.N.R.P., au invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), raportate la art. 9 și 10 din Legea nr. 164/2014, susținând, în esență, că prevederile acestei legi nu le sunt aplicabile.

18. Curtea s-a mai pronunțat asupra prevederilor criticate, prin raportare la aceleași dispoziții constituționale precum cele invocate în cauza de față, prin Decizia nr. 120 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 384 din 20 mai 2016, prin Decizia nr. 300 din 12 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 630 din 17 august 2016, sau prin Decizia nr. 347 din 24 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 622 din 12 august 2016, constatând constituționalitate acestora. Prin Decizia nr. 300 din 12 mai 2016, paragrafele 31—33, Curtea a constatat că ipoteza avută în vedere de prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea a observat că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

19. Cât privește critica de neconstituționalitate a art. 3 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 164/2014, formulată din perspectiva eșalonării plății despăgubirilor pe o perioadă de

5 ani, în raport cu art. 21 alin. (3) din Constituție, Curtea a reținut că mecanismul eșalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015). Curtea a constatat că prevederile art. 10 din Legea nr. 164/2014 îndeplinesc aceste condiții, stabilind o perioadă de 5 ani pentru eșalonarea plății, precum și obligația de actualizare a sumelor neplătite cu indicele de creștere a prețurilor de consum. Măsura instituită poate fi considerată, așadar, de natură a menține un just echilibru între interesele debitorului-stat și cele ale creditorului-persoană îndreptățită la despăgubiri, de vreme ce persoana îndreptățită nu suportă o sarcină disproporționată și excesivă în privința dreptului său de a beneficia de despăgubirile acordate prin lege.

20. Prin Decizia nr. 120 din 3 martie 2016, paragraful 27, Curtea a reținut că, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, prevederile legale criticate, care instituie reguli privind plata despăgubirilor, nu încalcă dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2), care consacră principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că, în aceste cazuri, legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

21. Referitor la invocarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, prin Decizia nr. 120 din 3 martie 2016, paragraful 34, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că, prin succesiunea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca fiind defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic, prin comparație cu acele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

22. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în decizia menționată își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

23. Cu privire la susținerea potrivit căreia dispozițiile art. 3 alin. (2) încalcă independența justiției, „fiind golite de conținut deciziile prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus rejudecarea deciziilor care conțin prevederi privind interpretarea și aplicarea legii”, Curtea reține că aceasta nu poate fi primită, deoarece nu poate identifica în mod rezonabil critica privind golirea de conținut a deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție. Art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 prevede că dispozițiile acestei legi, referitoare la plata despăgubirilor, se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, ceea ce nu afectează exercitarea actului de justiție în condiții de deplină independență.

24. Referitor la invocarea de către autorii excepției a Deciziei Curții Constituționale nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea reține că, prin această decizie, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 34 alin. (1) din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv, aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii. La paragraful 25 al acestei decizii, Curtea a constatat că ipoteza în care se pune în discuție constituționalitatea art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 este cea în care instanța de contencios administrativ este sesizată în condițiile art. 20 alin. (1) din Legea nr. 247/2005, de către persoana îndreptățită, nemulțumită de nesoluționarea de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, a dosarului transmis de entitatea deținătoare (în lipsa unui termen prevăzut de lege în care aceasta să fie obligată să emită o decizie), nesoluționare asimilată — potrivit

art. 2 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 — unui refuz nejustificat, susceptibil de a fi contestat în fața instanței de contencios administrativ competente. Curtea a mai constatat că, prin prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, legiuitorul a instituit în beneficiul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor un termen pentru soluționarea dosarelor înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, termen cu o durată semnificativă, de 5 ani, care se adaugă la intervalul de timp deja scurs de la momentul înregistrării dosarelor până la introducerea cererii de chemare în judecată, în care autoritatea administrativă a trenat soluționarea acestora. Aplicarea în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești a termenelor instituite prin prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 are ca efect, în interpretarea dată acestora de instanțele chemate să le aplice, respingerea ca „devenite premature” a acțiunilor introduse de persoanele îndreptățite la obținerea de despăgubiri, fiind anihilate, practic, demersurile judiciare întreprinse de acestea în scopul reconstituirii dreptului de proprietate, consecutiv cu obligarea acestora la parcurgerea procedurii administrative, reglementată în prezent prin dispozițiile aceluiași text de lege.

25. Având în vedere că, în prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 (care prevăd că dispozițiile acestei legi referitoare la plata despăgubirilor se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești) a fost ridicată în cadrul soluționării contestației la executare formulate de A.N.R.P., deci în cadrul unei proceduri de executare silită, începută în baza unui titlu executoriu, invocarea Deciziei nr. 269 din 7 mai 2014 nu are relevanță asupra soluționării prezentei excepții de neconstituționalitate, referindu-se la altă ipoteză.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ștefan Urlea, Lucia Șerban, Gheorghe Bodor, Elena Simion, Ion Bodor și Nelu Bodor în Dosarul nr. 15.738/4/2015 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă și constată că dispozițiile art. 3 alin. (2), raportate la art. 9 și 10 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 22 februarie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 97

din 1 martie 2018

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4)
din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ
și ale art. 273 alin. (1) din Codul penal**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ și ale art. 273 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Ivan Mihai și Simion (Enescu) Carmen Luiza în Dosarul nr. 837/283/2016 al Judecătoriei Pucioasa. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 954D/2017.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției Ivan Mihai, personal și asistat de domnul avocat Ioan Popescu, cu delegație depusă la dosar. De asemenea, se prezintă partea Deftu Constantin, personal. Lipsesc celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra concluziilor depuse la dosar de către autorul excepției, prin care se solicită admiterea acesteia.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.044D/2017, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal, excepție ridicată de Niță Ion și Egumenide Mircea Dumitru în Dosarul nr. 9.985/281/2016 al Judecătoriei Ploiești — Secția penală. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

4. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Avocatul prezent și reprezentantul Ministerului Public sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 1.044D/2017 la Dosarul nr. 954D/2017, care a fost primul înregistrat.

5. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul domnului avocat, care susține că a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ numai în măsura în care se interpretează că organele de cercetare penală pot fi audiate ca martori într-un dosar de urmărire penală în care aceștia au realizat acte de cercetare penală. Apreciază că unele instanțe judecătorești procedează

greșit și audiază organele de cercetare penală, în calitate de martori, în dosarele penale. Susține că același lucru s-a întâmplat și în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, organele de cercetare penală fiind audiate în calitate de martori, fapt ce a determinat invocarea excepției de neconstituționalitate. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal, arată că, pe de o parte, infracțiunea de măturie mincinoasă se regăsește între infracțiunile contra înfăptuirii justiției, iar, pe de altă parte, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Astfel, infracțiunea de măturie mincinoasă nu poate fi reținută decât în cazul în care martorul face afirmații mincinoase ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întreat în fața instanței de judecată, iar nu și în celelalte faze procesuale, cum este urmărirea penală. Susține că aceste elemente determină neconstituționalitatea dispoziției criticate, impunându-se admiterea excepției.

6. Partea Deftu Constantin achiesează la cele susținute de domnul avocat Ioan Popescu.

7. Reprezentantul Ministerului Public apreciază că aspectele învederate de autorii excepției de neconstituționalitate au în vedere interpretarea și aplicarea legii de către instanțele judecătorești. Arată că dispozițiile criticate instituie obligația întocmirii de procese-verbale despre împrejurările constatate, ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. Această obligație incumbă, potrivit art. 61 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, organelor de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege. Totodată, dispozițiile art. 61 alin. (5) din Codul de procedură penală prevăd, în mod expres, că aceste procese-verbale constituie acte de sesizare a organelor de urmărire penală. De asemenea, dispozițiile criticate trebuie coroborate cu cele ale art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală, potrivit căruia aceste procese-verbale nu au valoarea unor constatări de specialitate în procesul penal, menținându-li-se valoarea de acte de sesizare a organului de urmărire penală. Mai mult, din interpretarea acestor dispoziții rezultă că aceste procese-verbale nu pot constitui mijloace de probă.

8. În continuare arată că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală permit audierea în calitate de martor a persoanelor care au întocmit aceste procese-verbale. Totodată, potrivit alineatului precedent, calitatea de martor a acestor persoane are întâietate față de calitatea de reprezentant al organului de cercetare penală. În acest context, apreciază că dispozițiile criticate sunt clare și previzibile. Prin conținutul lor,

aceste procese-verbale pot avea valoarea unei mărturii în acuzare, iar prin posibilitatea reglementată de legiuitor referitoare la posibilitatea audierii persoanelor ce au întocmit aceste procese-verbale se asigură echitabilitatea și contradictorialitatea procesului penal. Totodată, reglementarea este de natură a eficientiza și a oferi garanții dispozițiilor constituționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate, neconstituind încălcări ale acestora.

9. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal, reprezentantul Ministerului Public apreciază că declarațiile date de martori în cursul urmăririi penale au o însemnătate deosebită. Acestea, în coroborare cu celelalte mijloace de probă, fundamentează soluția procurorului, care poate fi de sesizare a instanței judecătorești, prin rechizitoriu, sau de netrimitere în judecată. În măsura în care procurorul optează pentru trimiterea în judecată, valoarea acestor declarații nu poate fi ignorată, în condițiile în care există situații în care, urmare a manifestării consimțământului inculpatului, judecata se poate limita la probatoriul administrat în cursul urmăririi penale, cercetarea judecătorească fiind una limitată. Aceasta este una din ipotezele în care declarațiile date în cursul urmăririi penale au o valoare deosebită, legiuitorul înțelegând să le dea acestora aceeași valoare și forță juridică ca și celor date în fața instanței de judecată. În concluzie, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

10. Prin Încheierea din 17 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 837/283/2016, **Judecătoria Pucioasa a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ**, excepție invocată de Ivan Mihai, **și cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal**, excepție invocată de Simion (Enescu) Carmen Luiza, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

11. Prin Încheierea din 20 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 9.985/281/2016, **Judecătoria Ploiești — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal**, excepție invocată de Niță Ion și Egumenide Mircea Dumitru, cu ocazia soluționării unei cauze penale.

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ sunt neconstituționale, deoarece permit audierea ca martori a organelor poliției care au constatat o infracțiune flagrantă și au întocmit un proces-verbal în acest sens. Apreciază că se încalcă dreptul la un proces echitabil instituit de dispozițiile art. 21 alin. (3) teza întâi din Constituție. În ceea ce privește dispozițiile art. 273 alin. (1) din Codul penal, autorii excepției susțin că incriminarea acestei fapte se regăsește în Titlul IV al părții speciale din Codul penal cu denumirea marginală „Infracțiuni contra înfăptuirii justiției”. De asemenea, arată că, potrivit art. 126 din Constituție, justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești, iar nu prin intermediul organelor de urmărire penală sau al celor de cercetare penală. Având în vedere aceste

aspecte, apreciază că justiția se realizează numai prin instanțele civile și penale, astfel că doar declarațiile neadevărate, date cu rea-credință de către martori, sub prestare de jurământ în fața instanțelor judecătorești, pot configura infracțiunea de măturie mincinoasă, ca faptă îndreptată împotriva înfăptuirii justiției. Susține că faptele similare, comise de martori în cursul anchetelor penale sau în cursul altor proceduri judiciare ce presupun audierea de martori, pot contura elementele constitutive ale altor infracțiuni, cum ar fi, de pildă, favorizarea făptuitorului, tănuirea, falsul în declarații etc.

13. **Judecătoria Pucioasa** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că audierea în calitate de martori a persoanelor care au întocmit procesele-verbale menționate de dispozițiile art. 61 din Codul de procedură penală, în speță, a lucrătorilor de poliție care au întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii, nu încalcă dreptul la un proces echitabil. Instanța judecătorească subliniază că audierea acestor martori este supusă rigorilor prevăzute de dispozițiile art. 120 și art. 121 din Codul de procedură penală, iar declararea necorespunzătoare a adevărului, în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale asupra cărora acești martori sunt întrebați, se circumscrie dispozițiilor art. 273 din Codul penal. Totodată, se arată că evaluarea probatoriului se va face în ansamblu, Codul de procedură penală neprevăzând faptul că o anumită probă are o valoare probatorie mai mare în comparație cu altele. Din perspectiva celor mai sus menționate, instanța apreciază că sunt suficiente garanții, astfel încât depozițiile persoanelor care au întocmit procese-verbale de constatare, fie să poată fi cenzurate, fie să poată contribui, după caz, la stabilirea corectă a situației de fapt. În continuare, se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 450 din 7 noiembrie 2013.

14. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal, instanța judecătorească arată că audierea unor martori în faza de urmărire penală conduce, prin coroborarea probatoriului, fie la soluții de trimitere în judecată, fie la soluții de clasare. Prin urmare, depozițiile martorilor în faza de urmărire penală conduc, prin ele însele sau prin coroborare cu alte probe, la stabilirea situației de fapt și la sesizarea instanței de judecată. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 375 și art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, judecata se poate desfășura numai pe baza probelor administrate în cursul urmăririi penale și a înscrisurilor prezentate de părți și de persoana vătămată, dacă inculpatul recunoaște în totalitate faptele reținute, situație în care inculpatul beneficiază de o reducere a pedepsei. Instanța judecătorească apreciază că viziunea legiuitorului a fost nu numai în sensul de a stabili aceeași valoare probatorie probelor administrate în faza de urmărire penală cu a celor administrate în faza cercetării judecătorești, ci și de a da eficiență probelor administrate în faza de urmărire penală și de a dispune, în situația în care acuzația formulată se susține, condamnarea inculpatului pe baza acestor probe.

15. Așa fiind, instanța apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, iar valoarea probatorie a probelor administrate în faza de urmărire penală are în vedere calitatea Ministerului Public de subiect activ al acțiunii penale, autoritate care exercită atribuții în activitatea judiciară penală de tragere la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, autoritate care acționează pe baza principiilor legalității și imparțialității. Actuala reglementare asigură o bună administrare

a justiției și preîntâmpină procese penale care ar ajunge pe rolul instanțelor fără a exista un minim control asupra veridicității depozițiilor unor martori care ar susține acuizarea formulată în cauză. O situație contrară ar genera, prin urmare, procese penale care impun eventuale restrângeri de drepturi ale persoanelor cercetate fără un fundament al probatoriului care să se circumscrie unor cerințe de legalitate.

16. **Judecătoria Ploiești — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că nu se poate susține că, prin trimiterea în judecată a unei persoane care ar fi declarat necorespunzător adevărul în faza de urmărire penală, se încalcă dispozițiile art. 126 alin. (1) din Constituție, întrucât este evident că numai instanța de judecată, prin intermediul căreia se înlătuiește justiția, este ținută să se pronunțe, în raport cu poziția procesuală a inculpaților, asupra măsurii în care faptele există și îndeplinesc condițiile de tipicitate ale infracțiunii de mărturie mincinoasă.

17. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

18. **Guvernul** arată că, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, iar art. 273 din Codul penal nu conține nicio dispoziție de natură a afecta acest principiu. Principiul realizării justiției de către instanțele judecătorești nu exclude participarea la procesul penal și la realizarea actului de justiție și a altor persoane (organe de cercetare penală, procuror, martori, expert, interpret etc.), în scopul sprijinirii activității instanței de aflare a adevărului în vederea soluționării cauzei. Prerogativele încredințate procurorului de către legiuitor, privind administrarea și aprecierea probelor în cursul urmăririi penale, reprezintă o expresie a rolului Ministerului Public stabilit de prevederile art. 131 din Constituție. Astfel, Ministerului Public, prin procurori, îi revine sarcina ca în faza de urmărire penală să caute, să administreze și să aprecieze probele care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea persoanei care a săvârșit-o și la cunoașterea tuturor împrejurărilor pentru justa soluționare a cauzei, iar împiedicarea desfășurării activității acestora prin ascunderea sau denaturarea adevărului reprezintă o faptă îndreptată împotriva realizării actului de justiție, așa cum este el reglementat de normele constituționale, fiind sancționată de legiuitor ca atare. Așadar, depunerea unei mărturii mincinoase, chiar și în faza de urmărire penală, este de natură a împiedica organele judiciare să își desfășoare activitatea în scopul aflării adevărului și al contribuiri la înlătuirea actului de justiție, iar incriminarea acestei fapte constituie o garanție a principiului înlătuirii actului de justiție de către instanțele de judecată și a art. 131 din Constituție privind rolul Ministerului Public de a reprezenta interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, drepturile și interesele cetățenilor.

19. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) raportat la art. 61 din Codul de procedură penală, Guvernul apreciază că acestea nu aduc atingere dispozițiilor constituționale, deoarece audierea în calitate de martori a persoanelor care au întocmit procesele-verbale, potrivit dispozițiilor art. 61 și art. 62 din Codul de

procedură penală, nu încalcă dreptul la un proces echitabil. Audierea acestor martori este supusă rigorilor prevăzute de art. 120 și art. 121 din Codul de procedură penală.

20. **Avocatul Poporului** susține că, datorită importanței acestei categorii de persoane în cadrul procesului penal, legiuitorul a reglementat sfera persoanelor care pot avea calitatea de martor, dispozițiile art. 114 și art. 115 din Codul de procedură penală completându-se reciproc. În ceea ce privește lipsa de previzibilitate a normei criticate, Avocatul Poporului susține că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală îndeplinesc cerințele instituite de Constituție în acest sens. Astfel, legiuitorul și-a exercitat întocmai obligația pozitivă prin reglementarea clară și precisă a noțiunii de martor, a persoanelor care pot avea această calitate, dar și a condițiilor în care o persoană poate deveni martor într-un proces penal. Posibilitatea ca organele de constatare care au întocmit procese-verbale să fie audiate în calitate de martori nu aduce atingere dreptului la un proces echitabil. Această reglementare apare ca firească în contextul în care calitatea de martor are întâietate față de calitatea de expert, avocat, mediator ori reprezentant al uneia dintre părți sau al unui subiect procesual principal, cu privire la faptele și împrejurările de fapt pe care persoana le-a cunoscut înainte de a dobândi respectiva calitate. În ceea ce privește dispozițiile art. 273 alin. (1) din Codul penal, Avocatul Poporului apreciază că acestea nu contravin art. 126 din Constituție, instanța de judecată fiind cea care, apreciind probatoriul administrat în faza urmăririi penale, pronunță hotărârea judecătorească. De altfel, critica autoarei vizează modul în care s-a făcut aplicarea legii, ceea ce nu reprezintă o problemă de constituționalitate de competența Curții Constituționale. Apreciază că aplicarea cerinței procesului echitabil se impune numai în legătură cu procedura de desfășurare a procesului, iar nu și în ceea ce privește cadrul juridic sancționator al faptelor, adică în materia dreptului substanțial.

21. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorului excepției și ale părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

22. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

23. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ, precum și dispozițiile art. 273 alin. (1) din Codul penal. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 61 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală:
„(1) Ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate: [...]

c) organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.”;

— Art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală: „Pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și 62.”

— Art. 273 alin. (1) din Codul penal: „Fapta martorului care, într-o cauză penală, civilă sau în orice altă procedură în care se ascultă martori, face afirmații mincinoase ori nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care este întrebat se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”

24. Autorii excepției susțin că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 21 alin. (3) referitor la libera circulație și art. 126 alin. (1) potrivit căruia justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite prin lege.

25. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportate la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ, Curtea observă că, prin Decizia nr. 198 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 4 iulie 2016, răspunzând unor critici similare, a respins excepția de neconstituționalitate, ca neîntemeiată.

26. Cu acel prilej, Curtea a reținut că, potrivit art. 114 alin. (1) din Codul de procedură penală, poate fi audiată în calitate de martor orice persoană care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală, iar potrivit art. 114 alin. (4) din același cod, pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și art. 62 din același act normativ. În continuare, Curtea a constatat că dispozițiile art. 61 din Codul de procedură penală stabilesc în sarcina mai multor organe obligația de a întocmi procese-verbale de constatare ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni. Curtea a observat că, potrivit alin. (5) al art. 61, procesul-verbal încheiat de aceste organe constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ. Totodată, art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală dispune în sensul că procesele-verbale întocmite de organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a)—c) constituie acte de sesizare a organului de urmărire penală și nu au valoarea unor constatări de specialitate în procesul penal.

27. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice acuzat are, mai ales, dreptul să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării. Dreptul înscris în art. 6 paragraful 3 lit. d) constă în posibilitatea ce trebuie să-i fie acordată acuzatului de a contesta o mărturie făcută în defavoarea sa, de a putea cere să fie audiați martori care să-l disculpe, în aceleași condiții în care sunt audiați și interogați martorii acuzării; el constituie o aplicație a principiului contradictorialității în procesul penal și, în același timp, o componentă importantă a dreptului la un proces echitabil.

28. Totodată, Curtea Constituțională, plecând de la cele statuate de instanța europeană, a reținut că noțiunea de „martor” are un înțeles autonom în sistemul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, independent de

calificarea sa în norma națională (Hotărârea din 24 aprilie 2012, pronunțată în Cauza *Damir Sibgatullin împotriva Rusiei*, paragraful 45). Astfel, din moment ce o depoziție, fie că ea este făcută de un martor — *stricto sensu* — sau de către o altă persoană, este susceptibilă să fundamenteze, în mod substanțial, condamnarea celui trimis în judecată, ea constituie o „mărturie în acuzare”, fiindu-i aplicabile garanțiile prevăzute de art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. d) din Convenție (Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Kaste și Mathisen împotriva Norvegiei*, paragraful 53; Hotărârea din 27 februarie 2001, pronunțată în Cauza *Luca împotriva Italiei*, paragraful 41).

29. Plecând de la aceste premise, Curtea Constituțională a reținut că ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a)—c) din Codul de procedură penală sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate. Curtea a observat că, în esență, procesul-verbal reprezintă un înscris cu caracter oficial prin care se consemnează anumite fapte sau acte juridice. Organele prevăzute de art. 61 alin. (1) lit. a)—c) din Codul de procedură penală, întocmind procesul-verbal, consemnează în mod detaliat faptele, cu enumerarea elementelor pe care se întemeiază (constatări personale, declarații, documente etc.). Astfel, aplicând jurisprudența de principiu în materie a instanței de la Strasbourg, Curtea Constituțională a apreciat că procesul-verbal întocmit în condițiile prevăzute de art. 61 din Codul de procedură penală poate constitui „mărturie în acuzare”, organele enumerate în cuprinsul normei căpătând calitatea de „martori” în sensul Convenției.

30. Având în vedere aceste aspecte, Curtea Constituțională a constatat că posibilitatea conferită de textul criticat, de a fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 din Codul de procedură penală, se constituie într-o garanție a respectării dreptului la un proces echitabil, iar nu într-o încălcare a acestuia. Neintervenind elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluția deciziei amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

31. În ceea ce privește cele arătate de avocatul autorului excepției, potrivit cărora, în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, organele de cercetare penală au fost audiate ca martori, Curtea constată că această susținere nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci, în realitate, privește modul de interpretare și aplicare a prevederilor de lege criticate. Or analiza unor astfel de critici de neconstituționalitate nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată”.

32. Pentru aceste motive, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportate la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ este neîntemeiată, urmând să o respingă în consecință.

33. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 273 alin. (1) din Codul penal, Curtea observă că autorii excepției pleacă de la premisa unei egalități între termenul „justiție” folosit de Legea fundamentală și același termen folosit de legiuitor în Codul penal, în ceea ce privește infracțiunile contra înfăptuirii justiției. În ceea ce privește Legea

fundamentală, Curtea reține că, într-adevăr, dispozițiile art. 126 alin. (1) dispun în sensul că „*justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege*”.

34. Interpretând aceste dispoziții constituționale, Curtea Constituțională a constatat că instanța de judecată beneficiază, în mod exclusiv, de *jurisdictio* și *imperium*, adică de puterea de a „spune” dreptul și de a impune executarea unor pedepse penale prin intermediul hotărârilor pronunțate, în materie penală, precum și executarea forțată a hotărârilor/a da hotărâri cu putere de executare silită, în materie civilă (Decizia nr. 23 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 31 martie 2016, paragraful 23; Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016, paragraful 23).

35. Pe de altă parte, Curtea reține că dispozițiile art. 273 alin. (1) din Codul penal reglementează infracțiunea de „Mărturie mincinoasă”, infracțiune care se regăsea, într-o variantă asemănătoare, în cuprinsul art. 260 din Codul penal din 1969. Infracțiunea de „Mărturie mincinoasă” face parte din Titlul IV din Codul penal cu denumirea marginală „Infracțiuni contra înfăptuirii justiției”.

36. În continuare, Curtea observă că obiectul juridic generic al tuturor infracțiunilor contra înfăptuirii justiției îl reprezintă ansamblul relațiilor sociale care se constituie și se desfășoară în legătură cu asigurarea legalității, independenței, imparțialității și fermității în procesul de înfăptuire a actului de justiție. În ceea ce privește infracțiunea de mărturie mincinoasă, Curtea reține că obiectul juridic special al acesteia este reprezentat de activitatea de înfăptuire a justiției sub aspectul administrării mijloacelor de probă în vederea stabilirii adevărului juridic, ceea ce presupune o participare corectă și loială la acest proces a celor care au informații ce pot conduce la dezlegarea pricinii ori constatării vinovăției sau nevinovăției unei persoane. În ceea ce privește celelalte infracțiuni din acest titlu al Codului penal, Curtea observă, de exemplu, că, în cazul infracțiunii de nedenunțare,

obiectul juridic special este reprezentat de valoarea socială cu privire la sesizarea organelor judiciare, iar în cazul infracțiunii de evadare, obiectul juridic îl formează relațiile sociale cu privire la înfăptuirea justiției sub aspectul autorității actelor judiciare și al respectării de către persoanele supuse unor măsuri de reținere sau deținere a dispozițiilor organelor judiciare.

37. Curtea constată că fiecare normă juridică ce definește infracțiunile cuprinse în Titlul IV — „Infracțiuni contra înfăptuirii justiției” din Codul penal vine să ocrotească un aspect, o componentă a domeniului justiției. Aceasta, deoarece, chiar dacă atributul înfăptuirii justiției este doar de competența instanțelor judecătorești, participarea la realizarea justiției nu este plasată exclusiv în sfera de competență a acestora.

38. Așa fiind, Curtea apreciază că semnificația conceptului de „justiție” poate fi privită din două perspective. Perspectiva restrânsă corespunde prevederilor art. 126 alin. (1) din Constituție și se raportează numai la activitatea de soluționare a cauzelor de către Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești prevăzute de lege. Perspectiva largă a conceptului are în vedere, pe lângă activitatea propriu-zisă a instanțelor judecătorești, și alte activități care contribuie la înfăptuirea justiției, de exemplu, urmărirea penală sau executarea hotărârilor judecătorești.

39. Astfel, conceptul de „justiție” privit din perspectivă constituțională nu este incident în cazul infracțiunilor contra înfăptuirii justiției reglementate de Codul penal. Aceste infracțiuni au în vedere accepțiunea largă a conceptului de „justiție” determinată de obiectul ocrotirii penale atât a funcțiilor și activităților prin care se înfăptuiește propriu-zis justiția, dar și a celor complementare pe care aceasta le presupune. Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că nu poate fi reținută critica autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile art. 273 alin. (1) din Codul penal necontravenind prevederilor art. 126 alin. (1) din Legea fundamentală.

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ivan Mihai și Simion (Enescu) Carmen Luiza în Dosarul nr. 837/283/2016 al Judecătoriei Pucioasa și de Niță Ion și Egumenide Mircea Dumitru în Dosarul nr. 9.985/281/2016 al Judecătoriei Ploiești — Secția penală și constată că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ și ale art. 273 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Pucioasa și Judecătoriei Ploiești — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 1 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 108

din 8 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 4, 6, 16, 17 și pct. 19—23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4, 6, 16, 17, 19—23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, excepție ridicată de Ioan Rădulescu, în Dosarul nr. 22.240/3/2016 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.095D/2016.

2. La apelul nominal răspunde autorul excepției, Ioan Rădulescu, personal. Lipsește cealaltă parte. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 2.096D/2016, nr. 3.128D/2016, nr. 3.129D/2016 și nr. 3.261D/2016, având ca obiect aceleași excepție de neconstituționalitate, ridicată de Ion Marin, Nicolae Oprică, Doru Daniel Irimia și Mircea Nicu Dârzu, în dosarele nr. 649/3/2016, nr. 11.126/3/2016, nr. 27.236/3/2016 și nr. 33.236/3/2016 ale Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

4. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Autorul excepției, Ioan Rădulescu, lasă la aprecierea Curții conexarea, iar reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.096D/2016, nr. 3.128D/2016, nr. 3.129D/2016 și nr. 3.261D/2016, la Dosarul nr. 2.095D/2016, care a fost primul înregistrat.

5. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul autorului excepției, Ioan Rădulescu, care solicită, în esență, admiterea acesteia, invocând aspecte de fapt din cauza dedusă judecării instanței judecătorești.

6. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Încheierile din 29 septembrie 2016, din 15 noiembrie 2016 și din 24 noiembrie 2016, pronunțate în dosarele nr. 22.240/3/2016, nr. 649/3/2016, nr. 11.126/3/2016, nr. 27.236/3/2016 și nr. 33.236/3/2016, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor „art. 4, 6, 16, 17, 19—23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014”**. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamantii Ioan Rădulescu, Ion Marin, Nicolae Oprică, Doru Daniel Irimia și Mircea Nicu Dârzu, în cadrul soluționării unor cauze de contencios administrativ, având ca obiect obligarea Comisiei parlamentare a Revoluționarilor din decembrie 1989 de a soluționa contestațiile împotriva deciziilor emise de Secretariatul de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989, prin care li s-au respins autorilor cererile de atribuire a titlului de Luptător cu Rol Determinant.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că, „prin manevre dolosive și diversiune juridică”, cu nerespectarea principiilor de drept stabilite prin Legea nr. 24/2000, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 a abrogat art. 9 alin. (6) din Legea nr. 341/2004, prin care se finaliza procedura de preschimbare a certificatelor doveditoare prin decret al Președintelui țării, în condițiile în care peste 28.000 de revoluționari nu au titlul de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989 și nu mai pot beneficia de drepturile prevăzute de Legea nr. 341/2004. Astfel, plata drepturilor prevăzute de Legea nr. 341/2004 se face numai pentru Luptătorii cu Rol Determinant, dar nu și pentru Luptătorii Remarcați prin Fapte Deosebite. Această discriminare persistă și prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, prin faptul că Luptătorii Remarcați prin Fapte Deosebite sunt afectați, nemaiprimind indemnizația prevăzută de Legea nr. 341/2004, însă cei care nu au participat la Revoluția din Decembrie 1989, ci au participat la Revoluția din Brașov din 1987, beneficiază în continuare de plata indemnizației, ceea ce contravine art. 16 alin. (1) din Constituție.

9. Referitor la art. 22 alin. (1) și la art. 47 alin. (2) din Constituție, autorii excepției arată că indemnizația prevăzută de Legea nr. 341/2004 a fost singura sursă de existență a revoluționarilor, iar prin eliminarea acesteia se încalcă dreptul la viață și dreptul la măsuri de protecție socială. Având în vedere acestea, autorii susțin că dispozițiile de lege criticate contravin și art. 53 din Constituție, referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți fundamentale, nefiind îndeplinite condițiile pentru o astfel de restrângere, aceasta fiind vădit disproporțională.

10. În final, se invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind interpretarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la protecția proprietății private. De asemenea, se invocă Decizia Curții Constituționale nr. 90 din 7 februarie 2012, prin care s-a reținut că sumele reprezentând indemnizații ce se achită beneficiarilor Legii nr. 341/2004 constituie într-adevăr un bun, în sensul art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

11. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, textele de lege criticate oferind garanțiile cuprinse în Constituție.

12. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 864 din 10 decembrie 2015. Cu privire la invocarea art. 22 alin. (1) din Constituție, consideră că acesta nu este incident în cauză, argumentele expuse de autori fiind doar aprecieri subiective ale acestora față de consecințele directe ale aplicării normelor în situația lor. Cât privește critica referitoare la încălcarea art. 47 alin. (1) și art. 53 din Constituție, invocă Decizia Curții Constituționale nr. 88 din 28 februarie 2013, prin care s-a reținut că legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de politica statului, de resursele financiare, de prioritatea obiectivelor urmărite și de necesitatea îndeplinirii și a altor obligații ale statului, consacrate deopotrivă la nivel constituțional, care sunt măsurile prin care va asigura cetățenilor un nivel de trai decent, și să stabilească condițiile și limitele acordării lor. De asemenea, va putea dispune modificarea sau chiar încetarea acordării măsurilor de protecție socială luate, fără a fi necesar să se supună condițiilor art. 53 din Constituție, întrucât acest text constituțional privește numai drepturile consacrate de Legea fundamentală, iar nu și cele stabilite prin legi.

14. **Avocatul Poporului** precizează că își menține punctul de vedere, astfel cum a fost reținut în Decizia Curții Constituționale nr. 398 din 15 iunie 2016, în sensul că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției prezent la ședința publică, concluziile scrise depuse la Dosarul nr. 3.128D/2016, de către autorul Nicolae Oprică, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum este menționat în actele de sesizare, îl constituie prevederile art. 4, 6, 16, 17, 19—23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014. În realitate, Curtea constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la

Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 969 din 30 decembrie 2014, modifică, prin art. I, Legea nr. 341/2004. Astfel, obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie art. I pct. 4, 6, 16, 17 și pct. 19—23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2015, având următorul cuprins:

„Art. I

Legea recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 654 din 20 iulie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

[...]

4. La articolul 3 alineatul (1), literele a), b) și c) se modifică și vor avea următorul cuprins:

«a) *Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989 — atribuit celor care s-au jertfit în lupta pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 sau au decedat în legătură cu aceasta;*

b) *Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989:*

1. *Luptător Rănit — atribuit celor care au fost răniți în luptele pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 sau în legătură cu aceasta, dacă au fost răniți prin utilizarea armelor de foc ori a tehnicii de luptă de către forțele represive, prin loviri sau alte violențe comise de reprezentanți ai acestora.*

2. *Luptător Reținut — atribuit celor care au fost puși în detenție preventivă, până în data de 22 decembrie 1989, de forțele de represiune, ca urmare a participării la acțiunile pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989.*

3. *Luptător cu Rol Determinant — atribuit celor care în perioada 14—22 decembrie 1989 au avut un rol determinant la declanșarea și victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, și-au pus viața în pericol în confruntările cu forțele de represiune, au ocupat și apărat obiectivele de importanță deosebită, care au aparținut regimului totalitar, doar în localitățile în care, în urma acestor acțiuni și confruntări au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute, până la fuga dictatorului.*

4. *Luptător Remarcabil prin Fapte Deosebite — atribuit celor care, în perioada 14—25 decembrie 1989, au mobilizat și au condus grupuri sau mulțimi de oameni, au construit și au menținut baricade împotriva forțelor de represiune ale regimului totalitar comunist, au ocupat obiective de importanță vitală pentru rezistența regimului totalitar și le-au apărat până la data judecării dictatorului, în localitățile unde au luptat pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, precum și celor care au avut acțiuni dovedite împotriva regimului și însemnelor comunismului între 14—22 decembrie 1989.*

c) *Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 — calitate onorifică.»*

[...]

6. După articolul 3 se introduc trei noi articole, articolele 3¹, 3² și 3³, cu următorul cuprins:

«Art. 3¹

În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *persoanele care au avut un rol determinant pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989 — eroii martiri și Luptătorii cu Rol Determinant pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989;*

b) *urmaș de erou-martir — persoanele îndreptățite să beneficieze de prevederile prezentei legi, după caz, soțul supraviețuitor, părinții celui decedat și copiii acestuia;*

c) *obiective de importanță deosebită — clădirile de importanță deosebită, în care se găseau structurile regimului totalitar și alte clădiri publice: Opera din Timișoara, Comitetul*

Central și comitetele județene sau municipale ale partidului, Televiziunea Română și Radiodifuziunea Română și altele asemenea;

d) Secretariatul de Stat — Secretariatul de Stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989;

e) Asociațiile de revoluționari legal constituite până la data de 31 decembrie 1992 — asociațiile care au avut și au ca scop principal apărarea și promovarea idealurilor Revoluției Române din Decembrie 1989 sau apărarea drepturilor revoluționarilor, conform actului de înființare de la data constituirii, până la data de 31 decembrie 1992;

f) certificatele preschimbate — certificatele care atestă titlurile obținute potrivit Legii nr. 42/1990, pentru cinstirea eroilor-martiri și acordarea unor drepturi urmașilor acestora, răniților, precum și luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, doar pentru cazurile în care solicitantul este posesor al Certificatului și titular al Brevetului de atestare a titlului acordat de către Președintele României, prin Decret prezidențial, publicat în Monitorul Oficial al României, preschimbate în baza prezentei legi;

g) Comisia parlamentară — Comisia parlamentară a Revoluționarilor din Decembrie 1989.

Art. 3²

(1) Persoanelor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 4 li se vor elibera noi certificate pentru obținerea calităților și titlurilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, doar dacă îndeplinesc condițiile prezentei legi.

(2) Eliberarea certificatelor persoanelor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 se face doar la cerere, în baza certificatului preschimbat.

(3) Eliberarea certificatelor persoanelor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 se efectuează la cererea expresă a titularului de certificat, potrivit modelelor ce vor fi aprobate prin hotărârea de modificare și completare a normelor de aplicare a prezentei legi.

(4) Odată cu cererea pentru eliberarea certificatului pentru persoanele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, și pentru obținerea noului certificat, solicitantul va depune certificatul preschimbat în original, împreună cu legitimația aferentă.

Art. 3³

(1) Calitățile obținute potrivit prezentei legi, pentru persoanele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 1, 2 și 4 nu pot fi schimbate și se acordă în baza titlurilor acordate de către Președintele României, prin Decret prezidențial, publicat în Monitorul Oficial al României, conform Legii nr. 42/1990, republicată, cu modificările ulterioare.

(2) Prin excepție de la alin. (1), calitatea prevăzută la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 4, poate fi schimbată, la cerere, conform prevederilor art. 3².»

[...]

16. La articolul 9, alineatul (6) se abrogă.

17. După articolul 9¹ se introduce un nou articol, articolul 9², cu următorul cuprins:

«Art. 9²

(1) Persoanele care solicită eliberarea certificatelor potrivit prezentei legi poartă răspunderea penală pentru corectitudinea întocmirii dosarelor, a documentelor și probelor aflate în acestea.

(2) Cererile care privesc eliberarea noului certificat de Luptător cu Rol Determinant, depuse conform art. 3², sunt analizate de o comisie alcătuită din cel mult 5 membri, angajați din cadrul Secretariatului de Stat, numită prin ordin al secretarului de stat, care este și președintele comisiei.

(3) Comisia prevăzută la alin. (2) procedează la soluționarea cererilor, verificând actele dosarelor care au fost depuse în termenele și condițiile prevăzute de lege pentru calitatea prevăzută la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 4 și care îndeplinesc condițiile și criteriile pentru eliberarea certificatului de Luptător cu Rol Determinant.

(4) După admiterea cererilor se procedează la eliberarea certificatului de Luptător cu Rol Determinant, potrivit metodologiei stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al comisiei, aprobat prin ordin al secretarului de stat.

(5) Secretariatul de Stat, cu avizul Comisiei parlamentare, va înainta periodic Președintelui României propunerile de atribuire a titlurilor pentru persoanele ale căror cereri au fost admise, în vederea publicării acestora în Monitorul Oficial al României.

(6) Soluțiile vor fi comunicate în termen de 45 de zile de la depunerea cererii. În cazul comunicărilor prin poștă, cu confirmare de primire, care nu sunt ridicate de către destinatar, termenul de 30 de zile pentru contestație curge de la data publicării deciziei Comisiei prin postare pe site-ul instituției.

(7) Contestațiile privind noile certificate — Luptător cu Rol Determinant se depun în termen de 30 de zile de la comunicare cu nominalizarea persoanelor în cauză și se vor adresa Comisiei parlamentare a revoluționarilor din decembrie 1989, care le soluționează potrivit normelor metodologice stabilite în acest sens.

(8) În termen de 45 de zile după acordarea titlurilor de către Președintele României și publicarea acestora în Monitorul Oficial al României, Partea I, Secretariatul de Stat transmite către casele de pensii adevărurile prevăzute la art. 4¹ pentru persoanele ale căror cereri au fost admise.»

[...]

19. Articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 11

Comisia parlamentară își continuă activitatea, conform prevederilor prezentei legi.»

20. Articolul 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 12

Prefecturile vor transmite Secretariatului de Stat, la solicitarea acestuia, liste nominale cu situația acordării drepturilor ce revin persoanelor prevăzute prin prezenta lege sau a drepturilor acordate acestora în baza legilor recunoștinței în vigoare la acel moment, precum și motivarea neacordării acestora.»

21. Articolul 13¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 13¹

Sumele aferente plății indemnizațiilor pentru beneficiarii prezentei legi se suportă de la bugetul de stat, prin bugetele Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații.»

22. Articolul 18 se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 18. — (1) Pentru cinstirea memoriei celor care și-au jertfit viața și în semn de grațitudine față de persoanele care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, se instituie următoarele calități:

a) persoană care a avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987;

b) soț al persoanei care a avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, dacă îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege;

c) urmași ai persoanelor care au decedat în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987.

(2) Nu pot beneficia de prevederile prezentei legi persoanele prevăzute la alin. (1) care au făcut parte din aparatul de represiune, securitate și miliție sau au desfășurat activități de poliție politică.»

23. Articolul 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 19. — (1) *Dovada calității prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. a) se face de către persoana interesată, cu înscrisuri oficiale eliberate de către organele competente, din care să rezulte privarea de libertate în locuri de deținere, pentru efectuarea de cercetări, care a avut una dintre următoarele consecințe:*

- a) stabilirea domiciliului obligatoriu;
- b) strămutarea într-o altă localitate;
- c) deportarea.

(2) *Dovada calității prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. b) se face de către persoana interesată, cu înscrisuri oficiale eliberate de organele competente, din care să rezulte supunerea la presiuni, din partea securității sau a miliției, pentru stabilirea domiciliului în localitatea în care se afla deportat soțul, indiferent dacă această urmare s-a produs sau nu.»*

18. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 22 alin. (1) privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 47 alin. (1) privind nivelul de trai decent și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, precum și în art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la protecția proprietății private.

19. Înainte de a proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate, Curtea reține — referitor la concluziile scrise depuse la Dosarul nr. 3.128D/2016, prin care autorul excepției Nicolae Oprică invocă și alte temeuri din Constituție și din acte internaționale decât cele invocate în fața instanței judecătorești care a sesizat Curtea Constituțională — că aceste critici nu pot fi analizate, deoarece, potrivit jurisprudenței sale constante, temeiurile excepției de neconstituționalitate sunt cele precizate prin încheierea de sesizare a instanței de judecată în fața căreia a fost invocată excepția, astfel că în fața Curții Constituționale nu pot fi invocate alte temeuri ale excepției decât cele stabilite prin încheierea de sesizare. O extindere a acestora, de către instanța de contencios constituțional, ar echivala cu sesizarea din oficiu a Curții Constituționale, ceea ce depășește cadrul legal stabilit de Legea nr. 47/1992 (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 272 din 23 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 564 din 4 septembrie 2013). De altfel, Curtea a stabilit că invocarea în fața sa, în cadrul unei excepții de neconstituționalitate, a unui alt temei, care nu are nicio legătură cu cel invocat în sesizare și nici nu este o dezvoltare a acestuia, are semnificația ridicării unei excepții direct în fața Curții, eludându-se astfel prevederile art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 10 alin. (2) și art. 29 alin. (1)—(4) din Legea nr. 47/1992 (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012). Așa fiind, Curtea se va pronunța asupra excepției de neconstituționalitate, astfel cum aceasta a fost formulată în fața instanței de judecată.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2014, prin raportare la aceleași critici, respingând ca nefundată excepția, prin Decizia nr. 114 din 9 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 16 mai 2017, prin Decizia nr. 785 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 17 martie 2017, Decizia nr. 660 din 8 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 3 martie 2017, Decizia nr. 398 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 686 din 5 septembrie 2016, și Decizia nr. 389 din 14 iunie 2016,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 28 septembrie 2016.

21. Prin Decizia nr. 114 din 9 martie 2017, precitată, paragrafele 39—43, Curtea a reținut că, în memoria celor care și-au jertfit viața și în semn de recunoaștere a meritelor celor care s-au remarcat în mod deosebit în lupta pentru răsturnarea regimului totalitar, ca recompensă a societății pentru contribuția adusă la înfăptuirea Revoluției din 1989, a fost adoptată Legea nr. 42/1990 pentru cinstirea eroilor-martiri și acordarea unor drepturi urmașilor acestora, răniților, precum și luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 198 din 23 august 1996, cu modificările și completările ulterioare. Această lege stabilea titlurile care puteau fi acordate luptătorilor pentru victoria Revoluției din decembrie 1989, după cum urmează, „*Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989*”, „*Luptător pentru Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*” și „*Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*”, precum și drepturile ce se cuveneau beneficiarilor acestor titluri. Legea nr. 341/2004 a abrogat Legea nr. 42/1990, însă a menținut unele dintre soluțiile legislative anterioare. Astfel, este păstrată denumirea titlurilor „*Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989*” și „*Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*”, iar titlul „*Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989*” se referă, în Legea nr. 341/2004, la trei categorii, și anume „*Luptător Rănit*”, „*Luptător Reținut*” și „*Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite*”. Curtea a reținut că Legea nr. 341/2004 stabilea acordarea unor drepturi persoanelor care au obținut titlurile prevăzute de lege, printre care, potrivit art. 4, și dreptul la o indemnizație lunară reparatorie, în condițiile legii. Acordarea titlurilor se făcea prin preschimbarea certificatelor eliberate în perioada 1990—1997, privind calitățile și titlurile atestate potrivit Legii nr. 42/1990. Curtea a observat că, printr-o serie de acte normative, în perioada 2012—2014, nu s-a acordat indemnizația lunară reparatorie, prevăzută de art. 4 alin. (4) din Legea nr. 341/2004, de care beneficiau, în condițiile legii, persoanele care au obținut titlurile prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3 din lege, respectiv titlul de „*Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite*”. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 au fost modificate și completate unele dispoziții din Legea nr. 341/2004, care stabilesc categoriile de titluri ce se pot acorda luptătorilor pentru victoria Revoluției din Decembrie 1989 și drepturile corespondente deținerii acestor titluri. Astfel, sunt păstrate denumirile titlurilor de „*Erou-Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989*” și „*Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*”, iar titlul „*Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989*”, în noua formă a legii, se referă la patru categorii, și anume „*Luptător Rănit*”, „*Luptător Reținut*”, „*Luptător cu Rol Determinant*” și „*Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite*”. În acest sens, potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 341/2004, titlurile instituite se vor acorda în condițiile legii, avându-se în vedere calitățile și titlurile atestate, potrivit Legii nr. 42/1990, doar pentru cazurile în care solicitantul este posesor al certificatului și titular al brevetului de atestare a titlului, acordat de către Președintele României, prin decret prezidențial, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I. Totodată, noul conținut normativ al art. 4 alin. (4) din Legea nr. 341/2004 prevede acordarea unei indemnizații de gratitudine lunară persoanelor care au obținut titlurile de „*Luptător cu Rol Determinant*”, cărora li s-au eliberat noile certificate, potrivit noii reglementări.

22. Referitor la critica raportată la art. 16 alin. (1) din Constituție, sub aspectul discriminării prin sistarea plății indemnizației lunare reparatorii, Curtea, prin Decizia nr. 114 din

9 martie 2017, precitată, paragraful 49, a constatat că normele supuse controlului de constituționalitate se aplică tuturor destinatarilor săi, fără ca între aceștia să existe privilegii sau discriminări, astfel încât nu poate fi reținută încălcarea prevederilor art. 16 din Constituție. A nega posibilitatea legiuitorului de a modifica sau de a abroga o normă ar însemna negarea competenței sale legislative, ceea ce este inadmisibil. Din contră, legiuitorul, fie originar, fie delegat, trebuie să vegheze la asigurarea stabilității economice a țării și să ia măsuri în consecință (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 90 din 7 februarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 228 din 5 aprilie 2012). Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că nu constituie o discriminare faptul că, prin aplicarea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate ca atare prin prisma propriilor lor interese subiective.

23. În ceea ce privește critica potrivit căreia sistarea plății indemnizației reparatorii contravine dreptului de proprietate privată, prin Decizia nr. 389 din 14 iunie 2016, paragraful 54, Curtea a constatat netemeinicia acestei susțineri, invocând jurisprudența sa, prin care a statuat că dreptul la indemnizație reparatorie nu reprezintă un drept fundamental, astfel că „legiuitorul are libera apreciere asupra instituirii unor astfel de beneficii, precum și a stabilirii condițiilor și criteriilor de acordare”. Ca atare, indemnizația se acordă în condițiile Legii nr. 341/2004, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 și Ordonanța Guvernului nr. 1/2015. Totodată, prin Decizia nr. 90 din 7 februarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 228 din 5 aprilie 2012, Curtea a constatat că „*sumele reprezentând indemnizații restante*” ce se achită beneficiarilor Legii nr. 341/2004 constituie într-adevăr un bun, în sensul art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Curtea a constatat că aceste tipuri de indemnizații au caracter reparatoriu, fără consacrare constituțională, astfel încât legiuitorul le poate acorda sau nu, dar, în momentul în care a decis acordarea unor astfel de indemnizații pe o anumită perioadă, legiuitorul are, de asemenea, dreptul de a alege frecvența și modalitatea concretă de acordare a acestora. Nefiind drepturi constituționale, legiuitorul poate opta și pentru retragerea viitoare a lor.

24. Referitor la critica privind încălcarea art. 47 privind nivelul de trai, Curtea a reținut că Legea fundamentală consacră, în art. 1 alin. (3), caracterul de stat social al României, obligând statul, prin dispozițiile art. 135 alin. (2) lit. f), să creeze condițiile necesare pentru creșterea calității vieții, iar, prin art. 41 alin. (2) și art. 47 alin. (2), prevede dreptul salariaților, respectiv al cetățenilor, și la alte măsuri de protecție socială și de asistență socială decât cele nominalizate expres în Legea fundamentală, măsuri stabilite prin lege. Caracteristic tuturor acestor drepturi ale cetățenilor și obligații corelative ale statului este faptul că, în măsura în care nu sunt nominalizate expres de Constituție, legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de politica statului, de resursele financiare, de prioritatea obiectivelor urmărite și de necesitatea îndeplinirii și a altor obligații ale statului consacrate deopotrivă la nivel constituțional, care sunt măsurile prin care va asigura cetățenilor un nivel de trai decent și să stabilească condițiile și limitele acordării lor (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.576 din 7 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 16 ianuarie 2012).

25. Cât privește invocarea dispozițiilor art. 53 din Legea fundamentală, prin Decizia nr. 88 din 28 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 167 din 28 martie 2013, sau prin Decizia nr. 314 din 5 iunie 2014,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 538 din 21 iulie 2014, paragrafele 21 și 22, Curtea a reținut că dispozițiile art. 53 din Constituție nu sunt incidente, acestea având în vedere doar restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale. Curtea a constatat că, deși temeiul moral al acordării acestor beneficii, izvorât din sentimentul de recunoștință pentru cei care, prin jertfa și contribuția proprie, au condus la căderea regimului comunist și la instaurarea democrației, este incontestabil, acesta nu constituie totuși, potrivit Constituției, o obligație de reglementare a statului în acest sens, neputându-se vorbi, astfel, de existența unui drept fundamental la obținerea unor indemnizații în virtutea calității de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite în cadrul Revoluției Române din Decembrie 1989. De asemenea, Curtea a arătat că indemnizația de revoluționar are un caracter reparatoriu, iar legiuitorul are deplina competență de a stabili condițiile și criteriile de acordare a acesteia, în temeiul art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală. În acest sens este și Decizia nr. 193 din 2 aprilie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 10 iulie 2013.

26. În final, cu privire la art. 22 privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, prin Decizia nr. 389 din 14 iunie 2016, paragraful 59, Curtea a constatat că celelalte dispoziții din Constituție, invocate de autori, printre care și art. 22 din Constituție, nu au relevanță pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate.

27. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

28. În plus, cu privire la critica referitoare la abrogarea art. 9 alin. (6) din Legea nr. 341/2004, prin art. 1 pct. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, Curtea reține că acestea aveau următorul conținut: „*În conformitate cu prevederile prezentei legi, titlurile prevăzute la art. 3 alin (1) se atribuie, prin decret, de către Președintele României, la propunerea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, cu avizul comisiei parlamentare constituite pentru controlul aplicării prevederilor prezentei legi, potrivit principiilor cuprinse la art. 2 și criteriilor stabilite prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi, pe baza certificatelor doveditoare preschimbate conform alin. (1).*” Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 a reglementat o nouă procedură pentru obținerea certificatelor pentru noul titlu instituit, și anume acela de „*Luptător cu Rol Determinant*”, prevăzând la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 341/2004 că titlurile instituite se vor acorda „*avându-se în vedere calitățile și titlurile atestate, potrivit Legii nr. 42/1990[...], doar pentru cazurile în care solicitantul este posesor al certificatului și titular al brevetului de atestare a titlului acordat de către Președintele României, prin decret prezidențial, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.*” Totodată, potrivit art. 3² alin. (4) din Legea nr. 341/2004, introdus prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, „*Odată cu cererea pentru eliberarea certificatului pentru persoanele prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, și pentru obținerea noului certificat, solicitantul va depune certificatul preschimbat în original, împreună cu legitimația aferentă.*” Având în vedere reglementarea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014, a noii proceduri pentru obținerea certificatelor pentru noul titlu instituit, și anume acela de „*Luptător cu Rol Determinant*”, era evidentă necesitatea abrogării art. 9 alin. (6) din Legea nr. 341/2004, deoarece aceste din urmă dispoziții se refereau la procedura de atribuire a vechilor titluri prevăzute de Legea nr. 341/2004, anterior intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 95/2014.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioan Rădulescu, Ion Marin, Nicolae Oprică, Doru Daniel Irimia și Mircea Nicu Dârzu, în dosarele nr. 22.240/3/2016, nr. 649/3/2016, nr. 11.126/3/2016, nr. 27.236/3/2016 și nr. 33.236/3/2016 ale Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. I pct. 4, 6, 16, 17 și pct. 19—23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2014 pentru modificarea și completarea Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

